ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “Йордан Йовков” – ЯМБОЛ
✉ 8600, гр. Ямбол, обл. Ямболска, ул. “Тимок” 3; ☎66-94-26 – директор, 6694-27 – канцелария

Утвърждавам:
МИМА КОНДОВА .....
Директор на ОУ „Й. Йовков“ гр. Ямбол

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2026/2027 година

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол № 8/10.09.2026г. и е утвърдена със заповед на директора №РД-10-…… от 11.09.2026г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. СЪЩНОСТ

С настоящата програма се определят дейностите, начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в Основно училище „Йордан Йовков“, град Ямбол. В училището гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в часовете за всички видове училищна подготовка.

Настоящата програма се прилага и по отношение на реализацията на дейностите, свързани с работата по Национална програма „Без свободен час“, Модул „Без свободен час в училище“.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Учениците

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданската си позиция;
- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- ✓ в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- ✓ чрез дейността на педагогическия съветник и психолога;
- ✓ в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
- ✓ в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие;
- ✓ чрез училищна програма „Без свободен час в училище”;

4. АКЦЕНТИ

- ✓ здравно образование;
- ✓ превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;

- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ патриотично възпитание;
- ✓ превенция на насилието;
- ✓ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ защита при бедствия и аварии;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ безопасност на движението.

II. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ПОДЦЕЛИ

1. Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в училищния живот.
2. Изграждане на здравна и екологична култура.
3. Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.
4. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
5. Противодействие на агресивността, насилието и настъплението на секти.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Спазване на правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор, ЗДУД, кл. ръководители

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални и училищни празници.

Срок: през учебната година
Отг.:Кл. ръководители, Ученически съвет

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: през учебната година
Отг.:Класни ръководители

В) Участие на децата и учениците в подходящи за възрастта им демократични практики.

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление.

Срок: през учебната година
Отг.: Педагогическите съветници

2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище.

Срок: през учебната година
Отг.: Педагогическите съветници и психолог

Г) Здравно образование и екологично възпитание на учениците

1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година
Отг.:Класни ръководители,
Медицинско лице

2. Разглеждане на здравни теми в часа на класа - сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Мероприятия за озеленяване интериора на училището и училищните дворни площи.

Срок: месец април 2027 г.
Отг.: Класни ръководители

4. Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището

Срок: 26-29 април 2027 г.
Отг.: Класни ръководители

5. Отбелязване на Деня на Земята.

Срок: 22.04. 2027 г.
Отг.:Класни ръководители

6. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.

Срок: 06.06.2027 г.
Отг.: Класни ръководители

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в часа на класа.

Срок:през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори,екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители,
учители

3. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: януари 2027 г.
Отг.: педагогически съветник

Д) Развиване на физическата дееспособност на учениците

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 17.09.2025 г.
Отг.: Учители по ФВС

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година
Отг.: Учители по ФВС

V. ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ В ЧАСА НА КЛАСА

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.
2. Разпределението на тематичните области по в часа на класа по класове.

Тематични области/ класове	I	II	III	IV	V	VI	VII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2
Безопасност и движение по пътищата	9	6	6	6	5	5	5
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1
Превенция и противодействие на корупцията					1	1	1
Електронно управление и медийна				1	1	1	1
ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23

• В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.

• В остатъка от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др. Съгласно одобрено от министъра на образованието и науката учебно съдържание по тематична област "Безопасност на движението по пътищата" в детските градини се провеждат педагогически ситуации по образователни направления "Околен свят" и "Конструиране и технологии" с минимален годишен брой съответно за: - трета възрастова група - 6; - четвърта възрастова група - 7

3. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите на интердисциплинарния комплекс (гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование) са определени в приложение № 1, 2, 3, 4 към чл. 14, ал. 2, т. 1 от НАРЕДБА № 13 от 21 септември 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

V. Примерни теми по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за часовете, които не се водят от учители специалисти, по време на заместване на отсъстващ учител.

ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	*ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ*
Защо хората живеят в семейства	Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни
Ролята на семейството за формирането на младия гражданин	Болести и как да се предпазим
Дом, уют, сигурност	Болести на мръсните ръце
Отношения в семейството	Разумно хранене
Що е род ? Родови характеристики	Какво да направим при нараняване?
Семейството, другите общности и институции	Рационално хранене Диетите–за и против
Общуване между родители и деца	Как да се храним и живеем здравословно
Заедно срещу домашното насилие	Умения за предпазване от болести на различни части на тялото.
Самовъзпитание на волята – "Изгради се сам"	Ролева игра - умения за дневно, седмично, месечно, сезонно и годишно планиране на физически дейности и упражнения.
Добрият гражданин	Измамните блаженства – алкохол, цигари, наркотици
Какво означава да имаш право	Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия , булимия
Конституцията на България	Пушенето - кой се нуждае от това?
Всяко дете има право на закрила	Дрогата – изкушението, което не си струва да опитваш
Моите права и правата на другите	Алкохолът - опасност за човешкия живот и човешкото здраве
Училищна собственост	Момичета и момчета
Училищен правилник	Пубертетът и хигиена на човешкото тяло

Нашият клас- толерантност и сътрудничество	Младите хора и зависимостите
Етническа,религиозна и езикова принадлежност	Пубертет – как да подготвим децата?
Професии и длъжности	Опознай себе си
Семейни доходи и планиране на личния бюджет	Карта на сърцето
Ролята на съвременния пазар	Хигиена на половата система. Психично здраве
Войната и мирът	Проективни тестове - Измерване нивото на самопознание
България в света	Хигиена на тялото, дома , облеклото.
Демографски взрив и последици	Заболявания на венците, зъбите и устната кухина
Устойчивото развитие като стратегия за оцеляване	Хигиена на очите при писане, гледане на телевизия
Сътрудничеството между културите	Ролева игра - правилна стойка на чина.

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	***ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ***
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Заедно
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Аз ходя на училище
Видове замърсявания на околната среда - последици	Кой съм аз?
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Ние си приличаме, ние сме различни
Категории защитени територии	Различията
Екологични проблеми – природни бедствия	Проблемни училищни ситуации
Разделно събиране на отпадъци . Рециклиране	Нашият клас
Как пестим електричество?	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Как пестим вода?	Конфликти в мултикултурна среда
Кои са вредните газове в атмосферата?	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него
Растенията – белите дробове на нашата планета?	Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
Как да се грижим за растенията в нашия дом и класна стая.	Новият наркотик Интернет – как да се спасим
Глобалните проблеми	Конфликтите – как да ги разрешаваме
Ролева игра- разкажи за природата.	Не на агресията и насилието
Ролева игра - правила за отговорно поведение, свързано с отпадъците, в паралелката , училището , семейството, на улицата , в	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе

планината.	
Възобновяеми енергийни източници.	Приятели и врагове – междуполово разбирателство
Защитени животни, растения, природни обекти.	Общуване с връстниците
Природосъобразен живот	Моята личност и моят свят
	Напред – разбирайки се, уважавайки се, доверявайки се

Обяснителни бележки

- Всяка от примерните теми може да бъде разгледана в 2 или 3 учебни часа.
- Учителят сам ще прецени темата подходяща за съответния клас като се има предвид възрастта на учениците и техния интерес към отделен проблем.
- Обучението по учебната програма дава пълна свобода на заместващия учител да избере формите и методите на работа за подходящата тема.
- Обучението по учебната програма не предполага вписване на цифрови оценки. Оценката от участието на учениците е само качествена.

КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директорите по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите по учебната дейност.